

ВИШИОТ УПРАВЕН СУД, во совет составен од судиите: м-р Виолета Илиевска - претседател на советот, м-р Емрије Зубери Амита и д-р Субхи Јакупи - членови на советот, со записничар Ивица Наумоски, судски соработник, одлучувајќи по жалбата на тужителот Општина Охрид изјавена преку Адвокат Драган Коровешовски од Охрид, против Пресудата на Управниот суд У-5.бр.1910/2022 од 15.02.2024 година, за слободен пристап до информации од јавен карактер, на седницата одржана на ден 08.10.2025 година, донесе:

РЕШЕНИЕ

I

По повод жалбата на тужителот Општина Охрид, а по службена должност,

Пресудата на Управниот суд У-5.бр.1910/2022 од 15.02.2024 година, СЕ УКИНУВА и предметот се враќа на повторно одлучување пред првостепениот суд.

II

За барањето за надомест на трошоци на тужителот ќе се одлучува пред првостепениот суд.

Образложение

Управниот суд со Пресуда У-5.бр.1910/2022 од 15.02.2024 година, тужбата на тужителот Општина Охрид, поднесена против Решението на Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер бр.08-287 од 21.11.2022 година, ја одбил како неоснована.

Против пресудата на Управниот суд жалба изјави тужителот поради суштествени повреди на одредбите на постапката, погрешно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, со предлог жалбата да се уважи побиваната пресуда да се укине и предметот да се врати на повторно одлучување на првостепениот суд.

Во одговор на жалба Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер наведе дека тужителот не може да биде странка во конкретниот управен спор и предложи жалбата на тужителот да се отфрли како недозволена.

Вишиот управен суд, по проучување на списите по предметот, ценејќи ги наводите во жалбата и испитувајќи ја побиваната пресуда во смисла на член 79 став 1 од Законот за управните спорови, најде:

По повод жалбата на Општина Охрид, а по службена должност Пресудата У-5.бр.1910/2022 од 15.02.2024 година, треба да се укине поради сторена суштествена повреда на одредбите од постапката.

Од списите по предметот произлегува дека Општина Охрид со Решение УП 03-256 од 28.10.2022 година, Барањето за слободен пристап до информации од јавен карактер поднесено од Барателот Граѓанската иницијатива Охрид SOS, заведено под број 03-14205/1 од 12.10.2022 година, го одбил.

Незадоволен од ова Решение барателот Граѓанската Иницијатива Охрид SOS изјавила жалба до Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер. Постапувајќи по изјавената жалба Агенцијата донела Решение Бр.08-287 од 21.11.2022 година, со кое жалбата изјавена од Граѓанската иницијатива Охрид SOS, поднесена против Општина Охрид, заведена под бр.08-287 од 07.11.2022 година, по предметот Барање пристап до информации од јавен карактер ја уважил и Решението на имателот на информации Бр.УП.03-756 од 28.10.2022 година, го поништил и предметот го вратила на повторно постапување пред првостепениот орган и воедно го задолжила имателот на информации да го спроведе ова решение во рок од 15 дена од денот на неговиот прием.

Незадоволен од вака донесеното решение Општина Охрид со тужба пред Управниот суд повел управен спор.

Управниот суд постапувајќи по тужбата одржал јавна расправа донел Пресуда У-5.бр.1910/2022 од 15.02.2024 година, тужбата на тужителот Општина Охрид, поднесена против Решението на Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер бр.08-287 од 21.11.2022 година, ја одбил како неоснована.

Вишиот управен суд најде дека пресудата на Управниот суд е незаконита.

Според член 70 став 2 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/2019) суштествена повреда на одредбите на постапката постои кога Управниот суд во текот на постапката не применил или неправилно применил некоја одредба од овој закон или на друг закон што ја регулира постапката, а тоа влијаело или можело да влијае врз донесување на законита и правилна одлука.

Согласно член 20 од истиот Закон, право да поведе управен спор има физичко или правно лице, ако смета дека со управниот акт му е повредено право или правен интерес со конечен управен акт донесен во управна постапка, или во прекршочна постапка, како и со непостапување на јавен орган во законскиот рок.

Според став 21 став 1 од истиот Закон, државен орган, подружница или друга деловна единица на трговско друштво, здружение или заедница на граѓани, кои немаат својство на правно лице, може да поведат управен спор доколку се носители на права и обврски за кои се одлучува во управната постапка.

Согласно член 32 став 1 точка 2 од истиот Закон, Судот со решение ќе ја отфрли тужбата ако утврди дека тужбата очигледно дека оспорениот акт, дејствие или управен договор не засега некое право или правен интерес на тужителот.

Согласно член 109 став 9 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр.124/15), кога второстепениот орган ќе утврди дека во првостепената постапка фактите се нецелосно или погрешно утврдени дека во постапката не се водело сметка за правилата на постапката што би биле од влијание врз решавањето на работата, или дека диспозитивот на побиваниот управен акт е нејасен или е во противречност со образложението тој со свое решение ќе го поништи првостепениот управен акт и предметот ќе му го врати на првостепениот орган на повторна постапка. Во тој случај второстепениот орган е должен со своето решение да му укаже на првостепениот орган во кој поглед треба да се надополни постапката, а првостепениот орган е должен во сѐ да постапи по второстепениот управен акт и без одлагање, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на предметот, да донесе нов управен акт. Против новиот управен акт странката има право на жалба.

Вишиот управен суд имајќи ги во предвид напред цитираните законски одредби смета дека Управниот суд донел незаконита одлука, кога наместо да ја отфрли тужбата на тужителот како недозволена, истиот утврдувал фактичка состојба и донел пресуда со која ја одбил тужбата како неоснована. Ова од причина што тужителот Општина Охрид, не бил странка во управната постапка, туку бил првостепен орган, односно правно лице кое врши јавни овластувања и е имател на информациите, а кои Граѓанската иницијатива ги барал. Тужителот е органот кој одлучувал по предметното барање за слободен пристап до информации од јавен карактер, па оттаму тужителот не може да поведе управен спор против решение на тужениот орган-Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер. Самиот факт дека тужителот има процесна положба на орган е пречка за Општина Охрид, во истата правна работа да има и положба на странка, односно да биде тужител во управен спор. Дотолку повеќе што во членот 109 став 9 од Законот за општата управна постапка е предвидено како тужителот како првостепен орган треба да постапува во случај кога решението е поништено.

Од овие причини Вишиот управен суд најде дека обжалената пресуда на Управниот суд треба да се укине поради суштествена повреда на одредбите на постапката од член 70 став 2 од Законот за управните спорови и предметот да се врати на повторно одлучување пред Управниот суд.

При повторното постапување и одлучување, Управниот суд треба ги има во предвид укажувањата дадени од страна на овој суд, да ги отстрани недостатоците на постапката, односно да ја отстрани сторената суштествена повреда и согласно одредбите од Законот за управните спорови и Законот за општата управна постапка да донесе правилна и законита одлука.

Што се однесува пак до одлуката за трошоците по постапката овој суд ја донесе согласно членот 86 став 1 и членот 160 став 3 од Законот за парничната постапка.

Вишиот управен суд одлучи како во изреката на решението согласно член 80 став 2 од Законот за управните спорови.

Решено во Виш управен суд на ден 08.10.2025 година под УЖ-1.бр.145/2024.

Записничар - судски соработник
Ивица Наумоски с.р.

Претседател на совет - Судија
Виолета Илиевска с.р.

/МА

